

Nem szabad kárt látni belőle, csak hasznot. Károkozást bizzuk ellenségeinkre, az előnyökről nekünk kell gondoskodnunk. Nem tudjuk eldönteni, mi lényegesebb: hogy az entente várja az aláírásunkat, vagy szomszédaink lelik a megtagadását. A háborút elveszthettük, a békében nem szabad magunk ellen fordulni. Nem tudjuk: a béke aláírása nem hozza-e magával rögtönös érvénytelenítést, alá nem írása nem stabilizálja-e hosszú időre. Ezekben a nehéz dilemmákban nem szabad avatatlannal dönteni, mikor a teljes szakavatottságnak is haboznia kell, míg valamire határozza magát.

Egy bizonyos. Nekünk segítők vannak. Segít a kiábrándulás, mely a győztes államokban urrá lett győzelmük értékét illetőleg. Segít a lelkiismeret, mely ott fölébredt és az önérdék, mely a mi létünkhez fűződik. Merjük állítani, hogy Magyarországot ma fontosabbnak találják, mint az új államokat, melyeket a már foszladozó rokonszenv teremtett a mi rovásunkra. Nemesak magunknak vagyunk fontosak, hanem egész Európának. Ezt ki kell használnunk, ezt nem szabad eljátszanunk. Ha érett megfontolás után a határozat kiérlelődött, az egész nemzetnek azonosítania kell magát vele. Egyek leszünk vele, mert akkor minden különvélemény igazán hazárulás.

Öt napi haladék.

(A minisztertanács csütörtökön dönt. — Praznovszky megérkezett Bécsbe. — A revízió kérdése.)

A békeszerződéssel kapcsolatban Apponyi Albert gróf lakásán ma délelőtt több politikussal tanácskozott. Praznovszky megérkezése után nyomban összeülnek a kormány tagjai, a magyar békedelegáció itthon levő főmegbízottai és a külügyminisztérium illetékes tényezői. Hétfőn a nemzetgyűlés ülést tart, de még az ülés előtt érkezik lesz Apponyi Albert gróf elnökletével, a melyen a pártok képviselőivel megismertetik a békeszerződés hiteles anyagát.

Öt napi haladékot kaptunk.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Párisból május 8-iki kelettel: A magyar békedelegáció a békekonferencia titkárságától öt napi haladékot kapott a szövetségesek békefeltételeire adandó végleges válasz átnyújtására. (Havas.)

Praznovszky megérkezett Bécsbe.

Bécs, május 8. (A Magyar Távirati Iroda ma-gánjelentése.) Praznovszky Iván követ Párisból visszautazóban ma délelőtt Bécsbe érkezett, a hol Gratz Gusztáv dr. magyar követ a Westbahnhofon fogadta. Mindketten azután autón Bruckba mentek.

Mit várhatunk a revíziótól?

A békeszerződés revíziójának kérdésére vonatkozólag Az Ujság munkatársa ma mértékadó helyen a következő nyilatkozatot kapta:

— A békeszerződés végleges szövege az elé a választás elé állította Magyarországot, hogy az aláírást fogantossítsa, vagy számolva minden következménnyel, azt megtagadja. A kik az aláírást óhajtják, azok részben rámutatnak a békeszerződés tarthatatlanságára s rámutatnak Millerand kísérelő jegyzékének a pontjára is, hogy az esetleges sérelmek orvoslására a népszövetség után mindig alkalom nyílik. Bennünket azonban nem tévesztethet meg a Millerand-jegyzéknek eme pontja és tisztában kell lennünk azzal, hogy a népszövetség a mai formájában nem eszközölheti hatékonyan a békeszerződés revízióját.

— A népszövetség tanácsa a versaillesi szerződés első része szerint, a mely rész a többi szerződésbe is változatlanul került át, egy olyan szerv, melyben az entente-hatalmak öt szavazatával szemben az összes többi államok csak négy szavazattal rendelkeznek s így még egy szavazás esetén is az entente egységes akaratával szemben az összes többi népek kívánsága és határozata gyöngének bizonyulna. De erre nem is kerülhet sor, mivel a népszövetségi határozatok szerint a tanács döntését területi és államjogi kérdésekben csakis egyhangulag hozhatja meg s így egyetlen állam vétője minden revízióknak elejét veheti. Ez a pont akadályozza meg minden időre Német-Ausztriának Németországhoz való csatlakozását s ez fogja megakadályozni a magyar területi kérdések igazságos rendezését is, mivel a szövetséges és társult hatalmak közül mindig akad a szövetséges nemzetteknek egy olyan protektora, mely vétőjével a rendezést az entente többi államaival szemben is megakadályozza.

— Mindenesetre Magyarország a béke ratifikálás után feligmeddig, mint egyenlő fél kerülhet egyes kérdések megvitatásánál az entente-tal szembe, de hogy ezen a téren alapvető változást remélj nem igen lehet, azt a németországi bonyodalmak mindennél világosabban igazolják.

— A Millerand-jegyzékben kilátásba helyezett népszövetség egyelőre még igen homályos szerv, a mely főleg Amerika kiugrása óta a benne bizó-

kat nem sok reményvel kecsegtetheti. Talán a békeszerződések megalkotása után az entente leg-főbb tanácsa is több időt szentelhet ennek a kérdésnek s ebben az esetben közelebb viszi a békeszerződések teljes komplexumát a revízióhoz.

— Magyarországnak saját érdekében külön revíziójában nem reménykedhetünk, legfeljebb az összes békeszerződések komplexumának revíziójával együtt. Mindenesetre a népek hangulatában nagy változás ment véghez s a világpolitikai konstelláció napról-napra való változása is ma több kedvezőbb jelenséget mutat föl, mint néhány hónappal ezelőtt. Ennek alapján a magyar békét állandóan elő kell készíteni a revízióra, de igazságunk tudatán kívül a vérmes reményeknek nincsen semmi reális alapja.

Töröljük ki szótárunkból a „szegény“ Magyarországot.

(A „jó“ Magyarország a „boldog“ Magyarország ügyét szolgálja.)

Pedlow Kapitány, az amerikai Vöröskereszt-misszió vezetőjének nyilatkozata.

— Az Ujság munkatársától. —

Az amerikai Vöröskereszt távozásáról szóló hírek mély aggodalommal töltötték el a magyar közönséget, mely hálával emlékezett meg arról az igazán emberi jótékony működésről, melyet az amerikai Vöröskereszt budapesti missziója kifejtett. Pedlow kapitány, a misszió vezetője, ez a jószágos arca, bájos ur, mindent elkövetett, hogy Budapest hallatlan nyomorát főleg a kórházi és gyermekmentési téren hatékony eszközökkel enyhítse. Tegnap este ismét alkalom volt, hogy Pedlow kapitányval egy társaságban találkozzam s ez alkalommal Az Ujság számára a következő nyilatkozatokat tette:

J. Pedlow
Capt. A. R. C.

Mindenekelőtt megkértem, nyugtasson meg abban a tekintetben, hogy az amerikai Vöröskereszt-misszió továbbra is Budapesten marad és folytatja áldásos működését. A kapitány a következőket mondotta:

— Az amerikai Vöröskereszt-missziót visszarendelték ugyan Amerikába, de Emerson ezredes, ki az amerikai Vöröskereszt-szolgálat egész Európára kiterjedő ügyeit intézi, a napokban Budapesten járt és minden tekintetben meg volt elégedve azzal az eredménnyel, melyet itt látott. Tapasztalhatta azt is, hogy a misszió működésére Budapesten különösen szükség van és ebben az értelemben is tett jelentést. Mindenesetre ez alapot nyújt arra a reményre, hogy a misszió továbbra is Budapesten maradhat. Emerson ezredes különben meglátogatta a Huszár- és a Csergő-féle akeziót is és nagy megelégedését fejezte ki a felett, hogy az elcsúsztnál az abszolút humanus és igazságos szempontok mennyire érvényesülnek.

Ezután megkérdeztem, hogy az esetben, ha a Vöröskereszt-misszió Budapesten marad, mire fog működése főképpen terjeszkedni. A kapitány a következőket mondta:

— A Vöröskereszt missziója főleg az egészségügyi szolgálat helyreállítására irányul. A magyar kórházak mindenben szükségét szenvednek. Orvosi kifizetések. Az ápolók elsőrangúak, a szisztéma is kifogásolatlan és legkevésbé sem marad el a nyugati egészségügyi ideák és berendezések mögött. De a működést mégis megbénítja, sőt veszélyezteti az anyagihiány. Különösen a kötszerekben és a gyermekkezelésekben érezhető óriási szükség, sőt egyes klinikákon papiroskezelésekbe pólyáltak a csecesemőket. Szerencsére éppen most műszerek és orvosságok nagyobb szállítmányokat kaptak és egy hajórakomány kötöszér is érkezett. A vidéki kórházakban is reugeteg sok a panasz, különösen azokon a helyeken, melyek a román megszállástól is szenvedtek, s a honnan a románok minden megmozgathatót elvittek. Jelenleg a párisi Vöröskereszt-raktárak is üresek, de már a jövő napokban az egész készlet felújítására kerül a sor, a melyből remélhetőleg Magyarország is megkapja az öt megillető részt.

Ezután figyelmeztettem a kapitányt arra, hogy mi, magyarok, elfogultak vagyunk a saját nyomorunkkal szemben s kértém őt, hogy mint külföldi, a ki mindazonáltal a magyar nyomort legalább is annyira ismeri, mint egy átlagos magyar, mutasson rá arra az utra, melylyel a nyomor enyhülését remélhetjük. Erre vonatkozólag a következőket mondotta:

— A kivezető út Magyarország számára szinte isteni csodával határosan a jó termés. Ez megváltás a nyomor alól is. A nép maga nem is tudja, hogy milyen óriási szerencse rá nézve, hogy nemcsak saját szükségletét produkálja, de felesleget is termel. Ruházat és cipő tekintetében nehezebb a helyzet, különösen a jövő tételre való tekintettel. Erről a kérdésről idejekorán gondoskodni. Mindenesetre, ha az ipar megindul sok ezer munkás-ember, a ki ma munkátlanul él, ismét bekapcsolódik majd abba a termelésbe, melylye szükségleteit megkeresheti.

Ezután megkérdeztem, hogy az a nemzeti munkamozgalom, mely a kötött árak készítésére vonatkozólag az ő kezdeményezése folytán megindult s melyet a kor-

Magyarország nem írja alá a békét.

Genf, május 8. (A Magyar Távirati Iroda tudósító-jának távirata.) A párisi újságok egy része érzi azt, hogy a magyaroknak átnyújtott békefeltételek kiméletlen igazságtalanságuknál fogva kell hogy Magyarországon a legkínosabb hatást keltsék. Így a Journal kifejezést ad annak az aggodalmának, hogy a magyarok a szerződést nem fogják aláírni. Ez az újság úgy tudja, hogy az összes magyar pártok egy nézetben vannak arra nézve, hogy a békefeltételeket vissza kell utasítani. A lap azután így elmélkedik: Budapesten az a meggyőződés, hogy az aláírás megtagadása a szövetségeseket kínos helyzetbe hozza. A lap megállapítja, hogy a szövetségesek nagyon nehezen tudnak pressziót gyakorolni Magyarországra. A blokádi életbeléptetése ugyanis lehetetlen, mert Közép-Európában teljes káoszt idézne elő.

mányzó fenékűt lelki neje is teljes mértékben felkarolt, milyen eredménnyel járt. A következőket mondotta:

— A kötési akeziót Mrs. Tompson vezeti. Ebben a tekintetben olyan óriási lelkesedés mutatkozott, a melyet felülmulni egy nemzet se lenne képes. Hiszem, ha a magyar nők annyira lelkiismeretesek, ha megindul a munka s ha ismét alkalom adódik rá, a férfiak szintén megmutatják, hogy munkakészségükben nem maradnak a nők mögött.

Azután elgondolkozott, majd még a következőket mondotta:

— Ennek az országnak a története a közel-múltban olyan volt, akárcsak egy regény. Az éghajlat és talaj segítségével minden termelésre alkalom nyílik. A szép nők és gyönyörű gyermekek, az egész nagyszerű faj ösztönöztek abban a törekvésben, hogy ismét életképességet, jólétet, békét hozunk ebbe a szerencsétlen országba. Egyet azonban a magyaroknak ki kell hogy töröljenek a szótárunkból. Ez az, hogy továbbra is a „szegény“ Magyarországról beszéljenek. Helyettesítsék a „jó“ Magyarországgal (good Hungary). A rezonancia keresésével, a büszke élni akarással ezen az alapon újra megalkothatják a „boldog“ Magyarországot.

Beszédközben arca kipirult és igazán látszott rajta, hogy minden gondolatával Magyarország segítségét akarja. Beszéde közben jóformán észre sem vette, hogy Honti kollégám egy sikerült skicset rajzolt róla. Őt csak a magyar nyomor érdekelte abban a pillanatban, a magyar nyomor, a melynek leküzdéséért mindenkinél sokkal többet tett.

Pünkösti Andor.

(Elegtételt Tisza Istvánnak!

(Windischgrätz Lajos herceg revízió alá veszi könyvét. — A Tisza István-émlékbizottság ülése. — Választási hadjárat tul a Tiszán.)

— Az Ujság tudósítójától. —

Windischgrätz Lajos hercegnek Tisza István grófról írt könyve méltó felháborodást keltett nemcsak a nemzeti középpártban és a Tisza-émlékbizottságban, hanem mindenütt, a hol kegyelettel őrzik a nemzet eme egyik legnagyobb mártírjának emlékét. A könyv írója ennek a morális presszióknak hatása alatt tegnap megjelent a nemzeti középpártban s írásba foglalt nyilatkozatot tett a kegyeletértés jóváértelére. Nyilatkozatában kijelenti, hogy nem akart Tisza István halhatatlan emléke ellen vétetni; könyve nem összefoglaló történelmi munka, hanem a politikai napi küzdelmek lázában papírravetett naplójegyzetek; nem a halott Tiszáról írt, a ki valóban minden magyar méret fölé nőtt s még most is világtörténelmi szolgálatot tesz árva nemzetének; az események forogtatásában szubjektív benyomásokat, tapasztalatokat, érzéseket jegyzett föl. Végül hangsúlyozza, hogy a legélesebb harcokban is hódolattal adózott mindenkor Tisza István nagyságának.

A könyv ügyével ma délután öt órától este félnyolc óráig tartó ülésen foglalkozott a Tisza István-émlékbizottság. Az ülésen Beöthy Zsolt elnököt. Mélyreható vita után a bizottság úgy határozott, hogy tekintettel Windischgrätz Lajos herceg nyilatkozatára, a kérdés tárgyalását egyelőre nem fejezi be. Mint értesülünk, Windischgrätz Lajos herceg küld arra, hogy könyvét revízió alá vegye.

Az agrárpárt ma bontott zászlót tul a Tiszán. A zászlóbontáson a párt összes miniszterei és igen sok képviselőtagja vett részt. Az elhangzott beszédek közül főleg Rubinek Gyula miniszternek Mezőberényen mondott szavai érdemelnek figyelmet.

— Nem szabad kétségbeesnünk — mondotta — olyan rongy miatt, a mit békeszerződésnek neveznek. Ezt ránk lehet kényszeríteni, mint örülte a kényszerzubbonyt, de bennünk lesz erő, hogy ezt széjjeltépjük, mert ép eszűek, ép akaratauk vagyunk, mi dolgozni akarunk, nemcsak ezért a hazáért, de a mi szenvedő, elszakított testvéreinkért is. Történjék bármi, mi ezt a békeszerződést jógnak, véglegesnek soha elismerni nem fogjuk, s a mi egy magyar öl ebben a hazában, örökké tiltakozni fog e gyilkosság ellen.

A keresztény párt ugyancsak ma Debreczenben tartott szervezkedő nagygyűlést.